

BLIND VERTROUWEN OP POTGROND

Ruim dertig jaar ervaring in het substraat heeft Primasta-directeur Jos Swinkels één ding geleerd; vertrouwen tussen potgrondleverancier en kweker is cruciaal. Sterker nog: "Wie ons substraat afneemt moet er blindelings op kunnen vertrouwen dat hij z'n gewenste mengsel met daarin de vereiste voedingsstoffen ontvangt. De mogelijkheid van visuele controle door de afnemer is uiterst beperkt, met het blote oog kun je onmogelijk zien of het allemaal klopt. Weliswaar gaan er altijd contra-monsters in de kast, maar dat is controle achteraf."

Tekst: Ton van der Vliet, Fotografie: Danny Burhennef

Jos Swinkels, Maurice Stals en Han de Groot

PRIMASTA

Primasta ('Prima Astense Aarde') levert al meer dan 55 jaar substraten aan de sierteelt, de zachtfruitsector en retailers. Opa Swinkels was nog turfsteker, de twee generaties na hem legden zich toe op productie en verkoop. Hun motto is 'succes kweek je met Primasta'. Het bedrijf heeft vestigingen in Asten en Liessel en biedt werk aan 15 personeelsleden. Afnemers bevinden zich in een straal van 100 km rondom Asten in Nederland, Duitsland en België.

Jos Swinkels, Maurice Stals en Han de Groot

KWEKERIJ STALS

Kwekerij Stals is een pot- en perkplantenkwekerij in Eil (L). Vader Stals begon met begonia's onder welgeteld 100 m2 glas. Toen Maurice Stals en z'n echtgenote Wilma het bedrijf in 2007 overnamen was het 5,5 hectare groot. Vandaag de dag staan er planten onder 22.000 m2 glas en op 15 hectare volle grond. De jaarproductie van 5 miljoen planten vindt z'n weg naar tuincentra, groothandels, veilingen en particulier. Nederland, België, Duitsland en Engeland zijn de belangrijkste afzetmarkten. In 2018 won de kwekerij de ondernemersprijs van de lokale Rabobank, ze kregen zowel de publieks- als de juryprijs.

Het is datzelfde vertrouwen waardoor Kwekerij Stals al meer dan 50 (!) jaar trouw blijft aan z'n vaste substraatleverancier Primasta. Maurice Stals: "Ik ga niet vreemd, want dan weet ik niet wat ik krijg. Met de inkoop van potjes durf ik af en toe wel van leverancier te switchen, maar de potgrond is me net even te belangrijk."

Maurice kan zich nog het moment herinneren waarop ze op taart werden getrakteerd toen ze een halve eeuw klant bij Primasta waren. En in 2019 kregen ze wéér taart, toen in dat jaar de 100ste vrachtwagen grond geleverd werd. Maurice lachend: "We blijven taart eten hier!"

Constant hetzelfde mengsel

De kwekerij werkt met acht verschillende mengsels om hun planten –

o.a. primula's, violen, hortensia's en kerststerren – in bloei te krijgen. De samenstelling van die mengsels bespreekt Maurice met Guus Soetens, één van de drie buitendienstmedewerkers van Primasta. Maurice: "Stel dat de grond voor buitenteelten bovenop lang vochtig blijft, dan moeten we wat aan de samenstelling doen, zodat ie beter opdroogt. Wij kweken in de kas zo droog mogelijk, maar buiten vochtiger en rekening houdend met weersinvloeden. Guus komt waar nodig langs en anders bellen we even om mogelijke aanpassingen te bespreken." Substraat maken is in feite een nauwgezette aangelegenheid, zo stelt Jos. "We werken met basisproducten als o.a. veen, kokos en perliet die we mengen en waar we nutriënten aan toevoegen. De kunst is om zo

een mengsel elke keer hetzelfde te maken. En dat er niet op maandagmorgen ineens iets anders ligt." Op dat punt maakt de producent zich wel enige zorgen nu er kritische kanttekeningen worden geplaatst bij het gebruik van veen in de toekomst. "Veen is een mooi, natuurlijk en goed product. We kennen het in de teelt al vele tientallen jaren, weten hoe het zich gedraagt en wat we ermee kunnen. Om daarvoor een alternatief te vinden is wel een uitdaging. Kwekers zullen geen genoeg nemen met een minder of risicovoller product. En hoe zit het verder met de prijs en de beschikbaarheid van een alternatief? Allemaal vraagtekens waar we nog geen antwoord op hebben."

Oog voor duurzaamheid

Het zijn vragen die uiteraard ook

Han de Groot (directeur van de VPN, Vereniging Potgrond- en Substraatfabrikanten Nederland) bereiken én bezighouden. "Het is de realiteit dat er over het gebruik van veen discussie wordt gevoerd. Maar er zitten wel verschillende kanten aan de medaille en helaas gaat het te weinig over de echte feiten. Telers zijn jaren bezig om het gebruik van veen en andere grondstoffen in hun teelt te optimaliseren. Daar moet je niet lichtzinnig over denken. Je kunt niet verwachten dat kwekers van de ene op de andere dag op iets anders kunnen overgaan. En je moet ook oog hebben voor eventuele negatieve impact bij het gebruik van alternatieven, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid. Wat als je daardoor bijvoorbeeld veel méér

water moet gaan gebruiken? Of dat je méér nutriënten moet inzetten? Of als je meer energie nodig hebt of te maken krijgt met meer uitval van gewas; wat hou je dan onderaan de streep over? We moeten ervoor waken dat beleidsmakers overhaast vóór in de keten stappen willen zetten, maar we aan het einde negatief eindigen."

Willy biedt uitkomst

Dit artikel begon met het vertrouwen dat kweker en potgrondleverancier in elkaar moeten hebben. En op elkaar kunnen rekenen gaat best ver bij Primasta en Stals. Maurice: "Het gebeurt in drukke tijden weleens dat wij op enig moment een chauffeur te weinig hebben. Dan bel ik Primasta of we een beroep kunnen doen op hun

chauffeur Willy. Die komt dan 's morgens potgrond lossen. Vervolgens krijgt hij de sleutel van een

'Substraat maken is een nauwgezette aangelegenheid'

van onze vrachtwagens en rijdt hij planten naar onze klanten of de veiling. Aan het eind van de dag gaat ie dan weer met z'n Primasta-auto naar huis. We kennen Willy en Primasta al jaren en sturen hem in volledig vertrouwen voor ons op pad."

Meer weten over deze samenwerking? Bekijk de video op www.devpn.nl. ■